

olla suuresta merkityksestä. Esimerkkinä mainittakoon, että tämän vuoden kuluessa on Toverittaren palstoilla julaitu jo 220 lasten kirjettä.

Levittäkäämme siis omaa lehteämme!

Kaikki edelläesitettyt seikat velvoittavat meitä siis levittämään tätä työläisnaisten ainoa äänenkannattajaa.

Idän toverit tietävät kokemuksestaan, miten vaikeaksi toiminta kaikin puolin käy, jos ei ole omaa äänenkannattajaa. Itäläiset sen tunsivat parhaiten silloin, kuin he menettivät rakentamansa ja nostamansa äänenkannattajansa. Idässä on suuria joukkoja suomalaisia työläisiä kaupungeissa sekä farmiseuduilla.

Näiden keskuuteen on "Toveritar" saatava leviämään.

New Yorkin Yhd. S. S. Osaston Naisjaosto on suunnitellut 3 rahapalkintoa enimmän pisteitä saaneille, ilmoitetaan New Yorkista. Tästä me näemme, että newyorkilaiset toverittaret ovat käsittäneet lehden tarpeellisuuden työläisille. Suurempien keskustusten, kuten Brooklynin, Worcesterin, Fitchburgin, Maynardin ja Gardnerin naisten olisi otettava tämä newyorkilaisten toimenpiteiden huomiota ja seurattava sitä, sillä näissä kaupungeissa ja niiden ympäristöllä on runsaasti suomalaisia, joista vain joku osa tilaa lehteämme. Quincyn s. s. osaston naisjaosto on valinnut puolestansa kaksi naistoveria levittämään lehteä Massan, New Hampshiren y. m. idän valtioissa on naisten valistustyö vilkkaassa käynnissä, joten "Toveritar" sikäläisille naisille on ehdottoman välttämätön. Philadelphiaan ja Baltimoreen, jopa itse maan pää-

pitälistä, riiston jatkuva olemassaolo on heidän toivottu päämääränsä ja siis sanomalehdille ei innoiteta mikään ihmisystävällinen halu auttaa innoitettavia ja ennakkoluulottomia tietoja. Sanomalehdistö itsekin on inhimillisen työvoiman riittäjä samoin kuin muutkin liikeyritykset. Poistakseen vastakkaiset mielipiteet, annetaan Grant Mullen Hyde, sanomalehtikirjallisuuden auktoriteetti puhua. Hän sanoo kirjassaan "Newspaper Editing":

"Tavallinen Amerikan kansalainen ajattelee sanomalehtikonttoria jotenkuten arveluttavana laitoksena, joka viihristelee enemmän tai vähemmän luotettavia tiedonantoja ja mielipiteitä. Nykypäivästä sanomalehtiyrittäjä pitää kuitenkin pitää korkealle kehittyneenä tehdasyrityksenä, joka tuottaa myyväksi kelpaavaa tavaraa — ja koettaa saada "laillisen" voiton tuotteistaan, kuten muutkin liikeyritykset."

Tärkeä tekijä sanomalehtillä.

Puhuessaan nykypäivästä sanomalehdistöistä Harringtonilla ja Frankenbergilla, jotka ovat auktoriteettia sanomalehtikirjallisuudessa, on tämä sanottavana heidän kirjassaan "Essentials in Journalism". "Sekä uutiset että lehden kanta pakotetaan palvelemaan rahaetuja, jotka ovat hallukkaita antamaan rahallista avustusta." (Sivu 204)

"Yksi mies voi määrätä tusinalle eri osassa maata olevalle sanomalehdelle kannan saavuttamiseksi puhtaasti omat päämääränsä välittämättä yleisestä hyödyistä." (P. 207.)

"Nykypäiväinen sanomalehden toimittaja on taipuisa kysymään: "Onko minulle rahallista hyötyä ottaa tämä pakka tai kannattaa tätä asiaa." (P. 145.)

(Jatk.)

kaupunkiin, Washingtoniin (D. C.) on suomalaisia kerääntyneet. Kuinka monta Toveritarta näihin kaupunkiin leviää?

Näiden lisäksi tulevat Pennsylvanian, Ohion, Illinoisin, Michiganin ja Wisconsinin valtiot, joissa kaikissa on, missä suurempia, missä pienempiä suomalaisasutuksia, joissa puolutoimintamme ja erikoisesti naisten valistustyö on saanut suuren jalansijan. Chicagossa perustettiin ensimmäinen naisjaosto, Waukeganissa ihanneliitto pani keväällä toimeen "Toverittaren" levityskilpailun.

Yhdysvaltain länsiosissa on suomalaisia työläisnaisia melkein jokaisessa kaupungissa. He delmäviljelys-"kontrilla", kantofarmeilla, kalastusalueilla samaten. Tuleeko näille paikkakunnille edes kolmannelle osallekaan suomalaisista naisista "Toveritar"-lehteä? Canadian kaivos- ja sahanmyllyalueille, farmikyliissä ja kaupungeissa on varmasti vielä useita suomalaisia naisia, joille ei ole tarjottukaan lehteä tilattavaksi. Tehkäämme nyt levitysyrittäyksen kahdennelläkymmenennellä hetkellä vielä.

Eikö ole varaa tilata lehteä?

Lehden tilaamista ei estä se, ettei ole varaa, sillä tilaus-hinta on niin pieni, että jaettuna kuukausittain siitä jokaisen kuukauden osalle tulee ainoastaan neljatoista ja seitsemän kahdeksattoista osaa senttiä Yhdysvalloissa ja kuusitoista ja kaksi kolmasosaa senttiä Canadassa! Ei siis täyttä viittätoista senttiä kuukauden kohti Yhdysvalloissa, eikä täyttä seitsemäätoista senttiä Canadassa. Kuinka monta 15:sta senttiä me kuukaudessa annammekaan mennä vähempiarvoiseen ostokseen, josta ei ole huvia eikä hyötyä?

Varojen puute ei siis voi olla esteenä lehden levittämiseksi. Jos kuitenkin äärimmäinen puute olisi kysymyksessä, tulevat osastot kirjallisuuskomiteoiden, naisjärjestöjen y. m. komiteoiden kautta avuksi pitämällä iltamia tai toimittamalla keräyksiä lehden tilaamista varten tällaisille henkilöille. Siltäkään puolelta ei siis ole vaikeuksia.

Pankaamme todellakin kaikki pyörät liikkeelle.

Työläisten edessä ei koskaan eikä missään voi olla esteitä, joita se ei jaksaa murtaa. Tässä tapauksessa on meidän murrettava kapitalistisen järjestelmän luoma pimeyden ja tietämättömyyden vankea muuri. Se rakoilee jo arveluttavasti. Lisätäkäämme vauhtia, niin hajoaa se lopullisesti.

A. L.

Asuntosurkeus

Työläisperhe sikolähtin ja makin välissä.

Kotkassa häiti Gutzeit-yhtiö omistamastaan talosta Puutarhak. 22 pois uelta leskiä ja eräskin niistä, kun ei saanut itselleen eikä lapsilleen minkäänlaista suojaa, oli pakotettu vuokraamaan saman kadun varrella n:o 27 olevasta talosta puuvajan, jonka toisella puolella on sikolähti ja toisella puolen talon kylmä. Tässä sietämättömässä palkassa asuu malnitti leski kahden lapsen kanssa.

Tällaisia tapauksia lienee kyllä useampiakin.

Kysymyksiä Debsille

Louis Engdahl, Työväenpuolueen lehden, The Workerin toimittaja, kirjottaa lehden elok. 12 p. numerossa:

Victor Tchernoff, joka kerran oli rikkaan talonpoikaiston ja pikkuporvariston johtaja tsaarin aikuisella Venäjällä ja joka nyt pitää pääkortteeriaan Berliinissä, Saksassa, lähetti kaapelisanoman Eugene V. Debsille, joka nyt oleskelee eräissä sanatoriumissa Chicagossa, kehottaen häntä yhtymään armon vaatimukseen Moskovassa kuulusteltavana olleille sosialivallankumouksellisille.

Tchernoff allekirjoitti kaapelisanoman sosialivallankumouksellisen puolueen Berliinissä edustajiston puolesta, joka valehteli ja vielä valehtelee nimellä ollen todellisuudessa pikku/tehtailijain taantumuksellisen "demokratian" puolue.

Debs noudatti Tchernoffin kehottamista protestissaan Leninille, joka vielä kiirsi Tchernoffin puolueen kihoittaman salamuhayrityksen johdosta. Debs protestoi Leninille "yhdenkään sosialivallankumouksellisen teloitus tai heidän epälokkentettua vapautensa kieltämistä vastaan."

Debs näinollen asettuu tilapäisesti kommunistin vihollisen Tchernoffin puolelle ja Leninille vastaan, yhtä Venäjän työläisten ja talonpoikain joukkojen puolesta vastaan näitten taistellessa polstaakseen kapitalistien ja maaparonien riistämää ja luodakseen kommunistista yhteiskuntaa.

Kysymys mihin Debs täten ottaa osaa asettamalla Tchernoffin puolelle on yhtä suuri kuin luokkataistelu itse.

Sentähden tulee tämä lausunto rajoittamaan muutamia kysymyksiin, joissa tiedustellaan Debsiltä tuntee hän todellakin näitten lähteitten laadun, mistä hän sai kannustimen. Nämä kysymykset on otettu muutamia sanamuotoja muuttamalla aineistosta, mikä on lähetetty ulos International Press Correspondencen kautta. Tässä ne ovat:

Tietäkö Debs, että vuoden 1921 lopulla julkaisi eversti Makhilin Revolutionayna Rossia'ssa artekelin aseellisen talonpoikain kapinan järjestämisestä neuvostohallitusta vastaan. Neuvosto-Venäjän rautateltten tuhoamisesta ja punaisen armeijan teurastamisesta? (Revolutionayna Rossia on Tchernoffin lehti).

Tietäkö Debs, että Kronstadtin kapinan aikana oli Revolutionayna Rossia'ssa Tchernoffin kynästä lähtenyt artikkeli kehoittamaan talonpoikain nousemaan. "Ja te despoottit, bolshevikit!" sanottiin tässä artikkelissa, "teidän päivänne ovat luetut. Jos elämäne on tälle minkään arvolinen niin laittautukaa pois tietä. Kansan nouse ja tuomio tullaan julistamaan".

Tietäkö Debs, että Tchernoffin lehti lausui Kronstadtin kapinaan näiden: "Ne jotka eivät anna kannatustaan Kronstadtin väestölle ovat verentahraaman kenttämarsalkan Trotskin ja hänen kätyriensä littoalaisia. Me olemme Kronstadtin väestön mukana heidän sortajiaan ja telottajiaan vastaan."

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen yhdeksäs kongressi hyväksyi seuraavan päätöksen: "Aseellinen taistelu bolshevikivaltaa vastaan on epäimäntön ja sen tähden täytyy väestön toimellaan ainekset järjestää."

Tietäkö Debs, että Victor Tchernoff kirjoitti lehteensä puolueen tämän päätöksen johdosta: "Sosialivallankumouksellisen puolue ryhtyy taisteluun bolshevikidespootteja vastaan kaikilla rintamilla".

Tietäkö Debs, että Ranskan hallitus rahasti Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen yrityksiä; että tämä tapahtui Neuvosto-Venäjän alueella Tanskan lähetystön kautta ja että nykyään tehdään sitä Tshekko-Slovakian hallituksen välityksellä Praagissa?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue tuki Antonovin kapinaa ja että Antonov teloitti satoja vallankumouksellisia työläisiä?

Tietäkö Debs, että Samarassa ja Kasanissa tapettiin bolshevikeja petomaisella julmuudella Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen ollessa siellä vallassa?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue pani toimeen ryöstöjä ja pakkoluovutuksia Neuvostotasavallan alueella toimeenpanevan komitean suostumuksella, että varastettu raha annettiin toimeenpanevan komitean jäsenille (Ravoville) ja että sosialivallankumouksellisen puolueen kahdeksas kongressi hyväksyi pakkoluovutukset?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue sai Ranskan sotilaslähetystyöstä räjähdyksineitä Neuvosto-Venäjän rautateltten räjähdyttämistä varten?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen "iskujoukot" valmistelivat yritystä Trotskin ja Shovjevnin henkeä vastaan ja että puolueen toimeenpaneva komitea hyväksyi yksityisen terrorismin?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen murhattu sosialivallankumouksellisen puolueen toimeenpanevan komitean suostumuksella ja että murhaaja Sergejeff, sosialivallankumouksellisen puolueen jäsen, sai määräyksen lämmä teon suorittamiseen Cotzilta, toimeenpanevan komitean jäseneltä?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue neuvotteli Ivanovin vastavallankumouksellisen puolueen kanssa tarkoituksella houkuttamalla Saksan pohjoisen armeija hyökkäämään Pietaria vastaan ja luovuttaa valta porvarilliselle hallitukselle?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue lähetti eversti Postnikovin ottamaan osaa niihin neuvotteluihin, Postnikov lyöttytyi yhteyteen Saksan armeijan komentajan kanssa tarkoituksella saada tietoja?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue sai rahallista tukea myöskin Ivanovin vastavallankumoukselliselta järjestöltä?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue oli yhteistoiminnassa Filanenkon vastavallankumouksellisen järjestön kanssa ja sai myöskin rahallista tukea tältä?

Tietäkö Debs, että Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolue järjesti puolueen soluja punaiseen armeijaan ja että se monessa tapauksessa valmisteli kapinoita, esimerkiksi jo heti lokak. (v. 1917) vallankumouksen jälkeen, jolloin sen puolueen jäsenet johtivat armeijan Pietaria vastaan?

Tietäkö Debs, että Aksentjeff, Kerenski ja Tchernoff ottivat osaa tähän liikkeeseen?

Tietäkö Debs, että Lydia Konopleva oli tietoyhteydessä Tchernoffin sosialivallankumouksellisen puolueen toimeenpanevan komitean kanssa aiotusta salaliitosta Leniniä vastaan? Tietäkö hän että toimeenpanevan komitean puolesta Tchernoff ja Cotz neuvottelivat Konoplevan kanssa tästä asiasta. Tietäkö hän että toimeenpaneva komitea hyväksyi suunnitelman. Tietäkö hän, että toimeenpaneva komitea lähetti jäsenensä Richterin Moskovaan valmistelemaan salamurhaa?

Kummastelemaan kuinka monet näistä tosiasioista olivat Debsin tiedossa hänen lähettäessään Tchernoffin pyytämään protestin Leninille.

Uudista Toverittaren tilaukseen ajoissa, ettei keskeytystä tapahdu.